

Beantwoording Technische Vragen van BBB bij agenda punt 5 inwerkprogramma OVP d.d. 12-7-2023 commissie RND

De documenten die u ons heeft doen toekomen spreken grotendeels voor zich. Echter deze documenten gaan slechts in op 3 van de 4 beleidskaders die gesteld zijn. Op de beleidskaders welzijn grote grazers wordt uitgebreid gerapporteerd, op de beleidskaders landschap en recreatie en toerisme is de rapportage minimaal en de rapportage op het beleidskader natura 2000 heb ik niet kunnen vinden. Daarom de volgende vragen.:

- 1) Ontbreekt de rapportage van het beleidskader natura 2000, zo ja wanneer kunnen de staten dat tegemoet zien?

Antwoord

De presentatie tijdens de beeldvormende sessie was gericht op het beleidskader beheer Oostvaardersplassen. Het beleidskader Natura-2000 is een zelfstandig programma waar Provinciale Staten jaarlijks apart over geïnformeerd worden via een voortgangsrapportage. Aan de afronding van de rapportage wordt op dit moment druk gewerkt. Verwachting is dat eind september deze rapportage aan Provinciale Staten aangeboden kan worden.

- 2) Klopt het dat de ovp een aparte status voor de krw hebben en daardoor ook een andere nitraat waarde dan het landelijk gebied?

Antwoord

Binnen de KRW wordt de term 'status' gebruikt om aan te duiden in welke mate een KRW-waterlichaam in het verleden beïnvloedt is door menselijk handelen. Bij het toewijzen van een 'status' aan een KRW-waterlichaam wordt eenzelfde werkwijze gebruikt en alle KRW-waterlichamen in Flevoland hebben de status 'kunstmatig'.

Het waterlichaam van de OVP heeft voor de KRW geen andere 'status' dan de waterlichamen in het landelijk gebied.

Het is wel correct dat er voor het KRW-waterlichaam van de OVP andere normen (kunnen) gelden dan voor de KRW-waterlichamen in het landelijk gebied (deze kunnen ook verschillen per KRW-waterlichaam). Dit komt enerzijds doordat er voor elk KRW-waterlichaam eigenstandige nutriëntdoelen zijn bepaald op basis de kenmerken en het functioneren van het gebied en het betreffende bodem- en watersysteem. Anderzijds kan dit komen doordat de KRW stelt dat antropogene/menselijk invloeden beperkt moeten worden, maar dit geldt niet voor invloeden van de natuur/natuurlijke bronnen.

Deze van nature aanwezige gehalten (natuurlijke achtergrondgehalten) mogen verdisconteerd worden in de normstelling/doelstelling voor nutriënten.

Voor (nitraat) gehalten met een menselijke/antropogene herkomst is het niet toegestaan om deze te verdisconteren in de normstelling/doelstelling voor nutriënten.

- 3) Welke nitraat waarde geldt voor de ovp en welke waarde geldt voor het landelijk gebied?

Antwoord

Zoals bij vraag 2 aangegeven, hebben alle KRW-waterlichamen in Flevoland eigenstandige KRW-doelstellingen voor nutriënten. In onderstaande tabel staat per KRW-waterlichaam aangegeven wat de KRW-doelstellingen zijn voor totaal-fosfor (P) en totaal-stikstof (N).

Waterlichaam	GEP	GEP
	zomergemiddeld P (mg P/l)	zomergemiddeld N (mg N/l)
1. Tochten ABC1	0,15	2,0
2. Tochten ABC2	0,15	2,4
3. Tochten DE	0,30	4,0
4. Tochten FGIK	0,22	2,5
5. Tochten H	0,22	2,4
6. Tochten J	0,27	5,0
7. Tochten LMNOP	0,22	3,5
8. Tochten Q	0,22	3,0
9. Vaarten NOP	0,15	3,8
10. Vaarten hoge afdeling ZOF	0,10	2,5
11. Vaarten lage afdeling ZOF	0,15	3,8
12. Bovenwater	0,20	2,0
13. Harderbroek	0,18	1,9
14. Harderbroek Roerdomp	1,50	10,0
15. Lepelaarplassen	1,00	2,5
16. Noorderplassen	0,10	2,0
17. Oostvaardersplassen	2,00	9,0
18. Vollenhover- en Kadoelermeer	0,09	1,3
19. Weerwater	0,10	0,9

Omdat het KRW-referentietype (M14) een ondiepe gebufferde plas is en geen voedselrijk moeras, is op advies van waterschap gebiedsdoelen voor de Oostvaardersplassen geformuleerd die passen bij het watersysteem. De bestaande situatie van het Oostelijke moerasdeel wordt als doel aangehouden.

4) Verwacht u met de afname van de grote grazers een lagere nitraat waarde in de ovp?

Antwoord

Nee dat wordt niet direct verwacht. De natuurlijke omstandigheden van het moeras (voedselrijke kleibodem, ondiep water, regenwater gevoed, lange verblijftijd en een hoge biomassa productie aan riet) zijn vooral bepalend voor de nutriënten gehalten in het moeras.

De impact van grote grazers was en is relatief beperkt als je dat vergelijkt met andere actoren die van invloed zijn op de nitraatwaarden in het water. Zoals aangegeven bij vraag 2 geldt daarnaast dat natuurlijke achtergrondgehalten mogen verdisconteerd worden in de normstelling/doelstelling voor nutriënten. Hier vallen ook de grote grazers onder en de huidige nutriëntnormen zijn bepaald in goed overleg met deskundige van het waterschap, Staatsbosbeheer en de provincie.

5) Als de waarde voor nitraat voor de ovp veel hoger is als voor het landelijk gebied en er vaker en meer water ingelaten gaat worden uit het markermeer, stroomt er dan ook water af naar het landelijk gebied, en zo ja zadelt u het landelijk gebied dan niet op met een probleem?

Antwoord

Het water in de OVP staat hydrologisch niet in directe verbinding met het water in het landelijk gebied van Flevoland. Het inlaten van water uit het markermeer naar de OVP heeft daarom geen direct effect op het water in het landelijk gebied van Flevoland.

De Oostvaardersplassen wateren af op de Lage Vaart, vanwaar het water direct naar de Block van Kuffeler gaat. Staatsbosbeheer is in samenspraak met het waterschap bezig om het watersysteem van de Oostvaardersplassen aan te passen. Deze aanpassingen dragen bij aan het uitvoeren van de opgave uit het beleidskader. Met de aanpassing wordt het water via de ecologische verbindingssonde (de Oostvaarderzone) naar de Lage Vaart afgevoerd en door naar de Blocq van Kuffeler.

- 6) Klopt het dat de ganzen populatie in de ovp vele malen groter is dan de instandhoudingsdoelen opgenomen in de natura 2000-opgave van 2009? En zo ja:
- welke invloed heeft dit op de doelstellingen voor het herstel van de vegetatie?
  - welke invloed heeft de grotere populatie ganzen op de nitraat waarde van de ovp?
  - we zien een enorme toename van de uitkeringen uit het fauna fonds, uitkeringen tgv ganzen betreft daar het overgrote deel van. Ziet u een verband tussen de grotere populatie ganzen, de slechte staat van de vegetatie in de ovp en de uitkeringen voor gewasschade door ganzen?

Antwoord

De Oostvaardersplassen is voor 3 ganzensoorten aangewezen: brandgans, grauwe gans en kolgans. Volgens de telgegevens van SOVON zit alleen de brandgans boven het doelaantal zoals opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen. De grauwe gans zit ongeveer op het doelaantal en de kolgans ruim eronder.

Soort	Instandhoudingsdoel	Gemiddeld seizoensgemiddelde afgelopen 5 jaar
Brandgans	1.800	5.177
Grauwe gans	4.200	4.252
Kolgans	600	87

Voor de grauwe gans en de kolgans geldt dat deze niet geprofiteerd hebben van de aanwezigheid van de overbegrazing door grote grazers in de OVP. Brandgans wel, deze soort foerageert in tegenstelling tot de grauwe gans en de kolgans met name op kort grasland. Met het terugbrengen van de grote grazers zal het areaal aan kort grasland afnemen en zullen naar verwachting ook de aantallen brandganzen in het gebied afnemen. De ganzenpopulaties in de OVP hebben een beperkt effect op het herstel van de vegetatie in het gebied. Uit monitoringsgegevens van Staatsbosbeheer blijkt dat er door een verminderde graasdruk van de grote grazers sinds 2019, al veel meer verruiging in het gebied optreedt, ondanks de hogere aantallen brandganzen. Ganzen dragen ook maar in beperkte mate bij aan de nitraatwaarde van het water in de OVP.

Landelijk is er inderdaad een duidelijke toename van de faunaschade door ganzen vastgesteld. In Flevoland is de schade van ganzen echter zeer beperkt en zien we ten opzichte van 2020 geen toename. (Bron: <https://monitorfaunaschade.bij12.nl>)

Soort	Schade 2020	Schade 2021	Schade 2022
Brandgans	522	8.940	4,934
Grauwe gans	209.885	144.956	161.559
Kolgans	742	0	0